

UNIVERSITATEA LIBERĂ INTERNAȚIONALĂ DIN MOLDOVA

Cu titlu de manuscris

C.Z.U.: 334:005(043.2)

BURLEA ECATERINA

**EFICIENTIZAREA MANAGEMENTULUI CORPORATIV ÎN
REPUBLICA MOLDOVA ÎN BAZA DIAGNOSTICULUI
POTENȚIALULUI ECONOMICO-FINANCIAR AL
ÎNȚREPRINDERII**

**SPECIALITATEA 521.03 - ECONOMIE ȘI MANAGEMENT ÎN
DOMENIUL DE ACTIVITATE**

**Autoreferatul
tezei de doctor în științe economice**

CHIȘINĂU, 2017

Teza a fost elaborată în cadrul catedrei „BA, REI, Turism”, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

Conducător științific:

BURLACU Natalia, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar

Referenți oficiali:

ULIAN Galina, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, USM

ȘESTACOVSCAIA Angela, doctor în științe economice, conferențiar universitar, USM

Componența consiliului științific specializat:

ȚĂU Nicolae, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, ASEM

DRĂGĂLIN Iuliana, doctor în științe economice, conferențiar universitar, ULIM

CATAN Petru, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, Universitatea Slavonă

BAJURA Tudor, doctor habilitat în științe economice, profesor cercetător, INCE al AȘM

ROȘCA Petru, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, ULIM

BALAN Igor, doctor în științe economice, conferențiar universitar, ULIM

ȚURCAN Gheorghe, doctor în științe economice, conferențiar universitar, ASEM

Susținerea va avea loc la 03.03.2017, ora 15⁰⁰, în ședința Consiliului științific specializat D 34.521.03-15 din cadrul ULIM, pe adresa: mun. Chișinău, str. Vlaicu Pârcălab 52, et. 2, bir. 212.

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la biblioteca ULIM și la pagina web a CNAA (www.cnaa.md).

Autoreferatul a fost expediat la _____

**Secretar științific al Consiliului științific specializat,
Drăgălin Iuliana,
doctor în științe economice, conferențiar universitar**

**Conducător științific,
Burlacu Natalia,
doctor habilitat în științe economice, profesor universitar**

**Autor
Burlea Ecaterina**

I. REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. Situația actuală din mediul de afaceri este caracterizată printr-un grad ridicat de complexitate, incertitudine, dinamism. Prin urmare, una din cele mai importante condiții pentru succesul entității economice este îmbunătățirea continuă a instrumentelor de management, a procesului de luare a deciziilor organizatorice și identificarea corectă a domeniilor prioritare de dezvoltare. În acest context, diagnosticul obiectiv al potențialului economico-financiar al întreprinderii va garanta furnizarea de informații elocvente managementului entității, care la rândul său, va asigura gestionarea în mod eficient a afacerii.

Există o serie de deosebiri între abordările asupra instrumentelor utilizate în diagnosticul economico – financiar, ca factor de decizii manageriale, pe de o parte, și instrumente utilizate în managementul corporativ pe de altă parte. Ca o consecință, de multe ori, conducerea societăților corporative din Republica Moldova nu primesc un cadru coerent de informații structurate pentru a lua decizii informate.

Aceste circumstanțe, precum și necesitatea urgentă de instrumente eficiente de ordin metodologic, metodic justificate pentru aprecierea financiară și luarea de decizii strategice orientate spre creșterea valorii corporațiilor, necesare managementului societăților corporative din Republica Moldova, a determinat alegerea temei și a definit scopul său.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. În Republica Moldova, până în prezent nu există nici un act normativ care ar fundamenta noțiunea „Corporație”, deși în actele legislative și normative începând încă cu 1991 se utilizează această noțiune. Se concluzionează că, de fapt lipsește cadrul juridic pentru stimularea creării unor adevărate structuri corporative în economia națională și practicarea metodologiei și metodelor de gestiune corporativă. Pentru Republica Moldova, totuși managementul corporativ, ca știință și ca practică constituie o temă relativ nouă. Autorii naționali contemporani, precum Burlacu N., Țurcanu G., Poloz A., Rău A., Balanuță V. își au orientate cercetările fie pe aspectele generale ale activității corporațiilor fie pe analiza activității financiare a acestora.

Prin urmare, autorul consideră insuficientă abordarea conceptuală a noțiunilor de *corporație* și *management corporativ*, ceea ce cauzează lipsa unui instrumentar de evaluare a eficienței managementului corporativ, și respectiv propune modalități de eficientizare a acestuia în baza diagnosticului potențialului economico-financiar al entității.

Scopul și obiectivele lucrării. Scopul lucrării este de a reliefa și argumenta eficientizarea managementului corporativ prin prisma diagnosticului potențialului economico-financiar al

entității ceea ce va permite fundamentarea deciziilor strategice în cadrul întreprinderilor și va asigura realizarea scopurilor furnizorilor de capital.

În conformitate cu scopul propus în lucrare se urmărește abordarea și realizarea următoarelor **obiective**:

- studierea conținutului noțiunilor fundamentale aferente corporațiilor și managementului corporativ;
- analiza abordărilor teoretice actuale care pledează pentru conceptul de management bazat pe valoare;
- determinarea locului și rolului justificării financiare a deciziilor strategice în acest concept;
- clarificarea naturii financiare și economice și conținutul definițiilor de bază privind diagnosticul potențialului entității, relația lor fundamentală cu abordările și tehnologiile de evaluare și luare a deciziilor;
- justificarea și sistematizarea indicatorilor utilizați în diagnosticul potențialului economico-financiar al corporațiilor, care permite de a identifica forțele-cheie de perfecționare a activității entității;
- modelarea economică a indicatorilor rezultativi în vederea perfecționării modului de evaluare a potențialului entității economice;
- efectuarea aprobării punctelor de vedere, metodelor și instrumentelor de diagnostic a potențialului entității cu scopul eficientizării managementului corporativ pe exemplul entităților: „Supraten” S.A., Î.C.S. “Total Leasing & Finance” S.A., „Alvim-Auto” S.R.L., „Tex-Auto-Pit” și „Cloudata” S.R.L.

Metodologia cercetării științifice. Poziția de cercetare a fost formată în baza lucrărilor savanților autohtoni și de peste hotare cu privire la teoria managementului corporativ, management general și strategic, teoria firmei, evaluarea afacerii și proiectelor de investiții, contabilitate și analiză economică, precum și literatura de specialitate cu privire la conceptul de gestionare orientat spre sporirea valorii entității.

Noutatea și originalitatea științifică. Constă în:

- eficientizarea managementului corporativ prin prisma diagnosticului potențialului economico-financiar al întreprinderii.
- reliefa divergențelor dintre noțiunile „analiză” și „diagnostic”.
- sistematizarea și evaluarea indicatorilor rezultativi aferenți potențialului economico-financiar al întreprinderii.

- perfecționarea cadrului legislativ și normativ privind impunerea respectării de către entitățile economice a principiilor guvernantei corporative.
- elaborarea de către entitățile economice a Codului de guvernanta corporativă, având unul din principii - principiul managementului eficient.

Problema științifică importantă soluționată în domeniul cercetării constă în demonstrarea necesității diagnosticului potențialului entității economice și stabilirii șirului de indicatori în vederea argumentării deciziilor manageriale, fapt ce va contribui la diagnosticul la timp și oportun al potențialului entității și stării ei financiare și la eficientizarea managementului corporativ.

Semnificația teoretică a rezultatelor obținute în urma prezentei cercetări constă în dezvoltarea prevederilor teoretice, care permit înțelegerea conținutului economic al noțiunilor corporație, management corporativ, diagnostic, precum și prezentarea indicatorilor pentru diagnosticul potențialului economico-financiar al întreprinderii rezultatele căruia vor permite fundamentarea deciziilor manageriale și eficientizarea managementului corporativ.

Valoarea aplicativă a lucrării rezidă din faptul că prin studierea concluziilor autorului, entitățile economice ar putea adopta Codul de guvernanta corporativă și efectua diagnosticul potențialului său, fapt ce ar asigura responsabilizarea managerilor, argumentarea deciziilor manageriale, sporirea transparenței informaționale, sporirea încrederii din partea partenerilor de afaceri, eficientizarea managementului corporativ.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere:

1. Eficientizarea managementului corporativ prin prisma diagnosticului;
2. Sistematizarea indicatorilor rezultativi aferenți potențialului economico-financiar al întreprinderii;
3. Propunerea elaborării de către entitățile economice a Codului de guvernanta corporativă, având unul din principii - principiul managementului eficient.

Implementarea rezultatelor științifice. Principalele concluzii ale autorului, obținute în urma cercetării, au servit drept suport pentru fundamentarea deciziilor managerilor entităților „Alvim-Auto” S.R.L. și „Tex-Auto-Pit” S.R.L., iar rezultate obținute au fost implementate de autor în cadrul entității economice „Cloudata” S.R.L. și au condus la creșterea potențialului economic.

Aprobarea rezultatelor științifice. Pozițiile teoretico-metodologice și practicile elaborate în lucrare, au fost raportate la conferințele științifico-practice naționale și internaționale: Conferința Științifică Internațională „Problemele și perspectivele de dezvoltare a potențialului economic și managerial al Republicii Moldova în condițiile de criză”, 21.04.2011,

RM, Chișinău, ULIM; Conferința științifică internațională „Strategii de dezvoltare socio-economică a societății în condițiile globalizării”, Chișinău, 2012; Conferința științifico-practică internațională „Politici economice și financiare pentru o dezvoltare competitivă”, Chișinău: ULIM, 201 etc.

Publicațiile la tema tezei. Rezultatele lucrării au fost expuse în 21 publicații științifice, prezentate la mese rotunde, seminare, conferințe, precum și în revistele recenzate de specialitate cu un volum total de 8,54 c.a.

Volumul și structura tezei. Teza este conținută din Introducere, 3 capitole (care cuprind 23 tabele, 31 figuri, 12 formule, 150 pagini text de bază), concluzii și recomandări, 204 surse bibliografice, 25 anexe.

Cuvintele-cheie: management corporativ, corporație, eficiență, eficientizare, diagnostic, potențial, instrumente, gestiune eficientă.

II. CONȚINUTUL TEZEI

În **Capitolul 1. Abordări teoretice privind managementul corporativ și eficientizarea acestuia în baza diagnosticului potențialului economico-financiar al întreprinderii** este redată mai întâi de toate esența managementului corporativ, convergențele și divergențele dintre noțiunile corporație și societate pe acțiuni, esența noțiunii de diagnostic, precum și argumentate modalitățile de eficientizare a managementului corporativ. Esența managementului corporativ drept știință poate fi dedusă din definiția acestuia: managementul corporativ este știința ce studiază mecanismul și procedurile de luare a deciziilor de planificare, organizare, motivare și control asupra lor, cât și a proceselor, legăturilor din cadrul întreprinderilor bazate pe capital cumulativ [18, p. 5]. Managementul corporativ este interesat să utilizeze cât mai eficient resursele naturale, financiare și umane, astfel încât nevoile și așteptările consumatorilor să fie satisfăcute corespunzător cerințelor acestora, cu costuri, la o calitate sporită a produselor și serviciilor, la un preț cât mai scăzut a factorilor de producție, cât și combinarea optimă a acestora [15, p. 10].

Potrivit opiniei autorului, pentru a putea, prin diferite maniere, influența asupra eficientizării managementului corporativ, mai întâi de toate trebuie să ne asigurăm că acest management corporativ există în cadrul entității. Prin urmare, în cazul în care el nu există (foarte des în cadrul entităților din Republica Moldova) rezultă că acesta trebuie implementat.

Și cum, în Republica Moldova, termenul de management corporativ, în marea majoritate a cazurilor, se asociază doar societăților pe acțiuni (adică entităților economice mari - corporații),

autorul dorește să respingă ideea necesității un management corporativ doar pentru acestea, bazându-se pe două reflecții:

1. Noțiunea „Corporație” nu este identică noțiunii „Societate pe acțiuni”;
2. Indiferent de mărimea entităților economice, acestea au nevoie de principiile, sarcinile și funcțiile unui management corporativ.

Reflecții argumentate în continuare:

Pentru a elucida noțiunea de *Corporație* autorul este de părere că ar fi binevenită prezentarea definiției conținute în Dicționarul Explicativ al limbii Române: 1. (în societatea medievală) Formă specifică de organizare a activității economice a meseriașilor; breaslă; isnaf, rufet. 2. (în unele țări) Întreprindere mare; Societate pe acțiuni [11].

În articolul „What Is A Corporation?”, Anthony Kammer definește Corporația ca o structură juridică care permite persoanelor fizice de a contribui cu resursele, capitalul și forța de muncă comună în scopul generării profitului [20].

Foarte multe surse românești tratează termenul *Corporație* drept: firme organizate sub forma societăților comerciale pe acțiuni, care prin forța și poziția sa deține un rol important în viața economică a unei țări și chiar pe piața mondială [12]; afaceri recunoscute drept persoane juridice controlate și deținute de acționari [14].

În una din lucrările franceze, se arată că termenul francez *corporation* este folosit în mare parte potrivit tratărilor din engleza americană, ca echivalent pentru firmă, companie, societate [21, p. 34].

Profesorul N. Burlacu precizează, că, de fapt, “corporațiile își au aceleași începuturi ca și statele suverane, și viceversa: necesitatea de a lucra împreună, de a fi protejați, de a fi siguri pe viitor, de a se putea dezvolta asigurând angajații-cetățenii cu un viitor prognozabil.” [1, p. 92].

Studiind literatura de specialitate, autorul ajunge la concluzia că în Republica Moldova, până în prezent nu există nici un act normativ care ar fundamenta noțiunea „Corporație”, deși în actele legislative și normative începând încă cu 1991 se utilizează această noțiune [7, p. 204].

Unicul aspect, dar și acesta – indirect, referitor la corporație, este prevăzut în alin. 2, art. 55 Codul civil al Republicii Moldova, și anume: persoana juridică poate fi organizată în mod *corporativ* sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ [10].

Autorul concluzionează, deci, că de fapt lipsește cadrul juridic pentru stimularea creării unor adevărate structuri corporative în economia națională. În prezent, principalele eforturi ale Republicii Moldova sunt orientate spre efectuarea diverselor reforme și crearea condițiilor legislative, dar, cu toată însemnătatea acestor măsuri, cu privire la managementul corporativ -

factorii interni ai succesului economic rămân în afara atenției managerilor locali [3, p. 196]. Fenomenul noului management corporativ ca unul dintre principalii factori ai proceselor integraționiste, atât în cadrul proceselor geopolitice și megaeconomice globale, cât și al proceselor social-economice interne, în Moldova pe parcursul mai multor ani nu a fost apreciat și, în general, nu s-a ținut cont de el. În noile condiții de instabilitate financiar-economică globală a piețelor mondiale managerii corporațiilor formează cea mai viabilă linie de protecție și opunere activă proceselor distructive. Pentru orice corporație, în virtutea specificului ei de dezvoltare, stabilitatea condițiilor exterioare constituie unul dintre principalii factori ai dezvoltării ei cu succes.

Considerăm că convergența termenilor „Corporație” și „Societate pe acțiuni” se datorează multitudinii asemănarilor dintre acestea: separarea patrimoniului entității de patrimoniul membrilor acesteia; separarea funcțiilor de conducere de munca propriu-zisă, etc. Însă, făcând referință la actele legislative în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova, autorul conchide că aceste caracteristici sunt proprii și altor forme organizatorico-juridice existente în Republica Moldova. Potrivit Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, în Republica Moldova antreprenorii pot desfășura activități creând întreprinderi având drept formă organizatorico-juridică una din cele 10 posibile.

Ținând cont de faptul că, la modul general, managementul reprezintă ansamblul de activități orientate spre schimbarea poziției oricărui sistem, cu scopul de a obține rezultatul dorit [9, p. 68], autorul consideră că managementul corporativ, nu înseamnă nicidecum etatism (intervenția statului în organizarea și administrarea vieții economice și sociale), ci un management nou, care determină entitățile economice (managerii și furnizorii de capital) să accepte un comportament legal, transparent, etic în ceea ce privește organizarea și gestiunea activității entității prin responsabilizarea persoanelor cu funcții de conducere și răspundere.

Iar de acest lucru, cu siguranță ar avea nevoie orice entitate economică indiferent de forma organizatorică-juridică, deoarece printre avantajele managementului corporativ se numără promovarea sectorului privat, crearea unui climat investițional favorabil și creșterea nivelului de încredere a investitorilor și creditorilor [13].

Autorul, ținând cont de faptul că managementul corporativ este orientat spre sporirea eficienței activității, majorarea activelor, menținerea stabilității și rentabilității, soluționarea altor scopuri și obiective strategice ale entității economice, ajunge la concluzia că una din modalitățile de eficientizare a managementului corporativ este diagnosticul oportun al potențialului economic al entității, care ar permite constatarea rezultatelor obținute de entitate la finele unei anumite perioade de gestiune; determinarea eficienței cu care a fost folosit întregul potențial (material,

financiar, uman ...) al entității; elucidarea factorilor ce au condus la înregistrarea unor sau altor rezultate. Iar deja în baza acestei informații, se pot lua decizii fundamentate privind activitatea de viitor a entității economice.

Studiind tratamentul noțiunii *potențial* în literatura de specialitate, ajungem la concluzia că urmărirea „potențialului economic” doar sub aspectul resurselor este insuficientă; doar sub aspectul rezultatelor – la fel insuficientă – pentru că nu poți obține rezultate fără a dispune de resurse. Prin urmare, potrivit opiniei autorului, cea mai amplă definiție a potențialului economic al entității este cea ce pune accent pe atingerea scopurilor: **Potențialul economic al entității reprezintă capacitatea tuturor resurselor de care dispune aceasta (umane, financiare, materiale, informaționale, etc.) de a realiza scopurile propuse.** Iar evoluția conceptului „potențial economic al entității” poate fi prezentată grafic prin figura 1.1.:

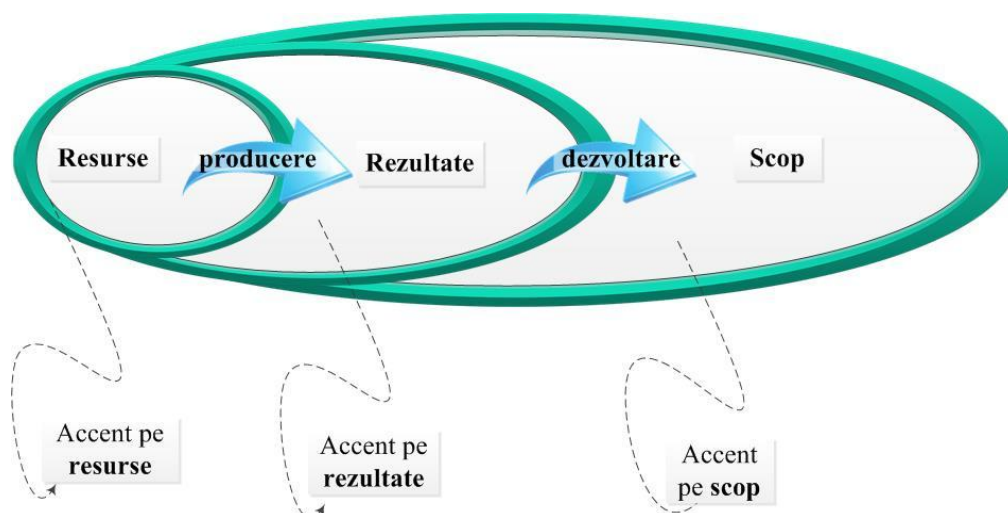

Fig. 1.1. Evoluția conceptului „Potențial economic al entității”

Sursa: elaborată de autor, adaptat după sursa bibliografică 19.

Studiind opiniile mai multor autori în ceea ce privește structura potențialului economic, ajungem la concluzia că acesta este format din 5 componente de bază, indiferent de forma organizatorico-juridică a entității sau genul de activitate, și anume: potențial tehnico-material, potențial financiar, potențial uman, potențial investițional, potențial de marketing.

În pofida importanței diagnosticului în condiții actuale, acest concept nu este suficient descris și definit. În literatura de specialitate nu există o formulare unanimă a acestei noțiuni. Principalele observații făcute de autor pe parcursul studierii temei în cauză se referă la convergența dintre noțiunile „diagnostic” și „analiză” regăsită în multe din lucrările autorilor autohtoni și străini.

Dacă ne referim la legătura dintre analiza potențialului economic și diagnostic, constatăm că analiza este tot mai mult considerată un demers al diagnosticului potențialului economic, o componentă de primă dimensiune în cadrul său (tabelul 1.1.):

Tabelul 1.1. Aportul analizei la diagnosticul întreprinderii

<i>Faza diagnosticului</i>	<i>Rolul analizei</i>
1. Poziționarea competitivă a întreprinderii	Evaluarea poziției financiare în sectorul său de activitate și în mediul bancar și bursier
2. Evaluarea potențialului întreprinderii	Evaluarea potențialului economic și financiar (structura financiară; nivelul de autofinanțare a activelor; resursele umane sub aspect structural, cantitativ și calitativ; nivelul asigurării întreprinderii cu mijloace fixe și resurse materiale, etc.)
3. Coerența opțiunilor strategice cu poziția strategică și potențialul intern	Estimarea pentru fiecare opțiune strategică a performanțelor viitoare și compararea resurselor mobilizate cu cele necesare

Sursa: elaborat de autor.

Prin urmare, analiza potențialului economic în cadrul diagnosticului are ca obiectiv să determine starea de performanță economică și financiară, punctele forte și slabe ale gestiunii financiare din exercițiul încheiat. **Diagnosticul are ca scop identificarea și măsurarea cauzelor care au dus la diferențele dintre realizări și norme, evidențindu-se cauzele care provin din conjunctură și cele ce provin din gestionarea defectuoasă a întreprinderii.**

În principiu, concluzia autorului în baza studierii literaturii de specialitate privind etapele ce trebuie urmate în diagnostic și corelația dintre ele, este exemplificată în figura 1.2.:

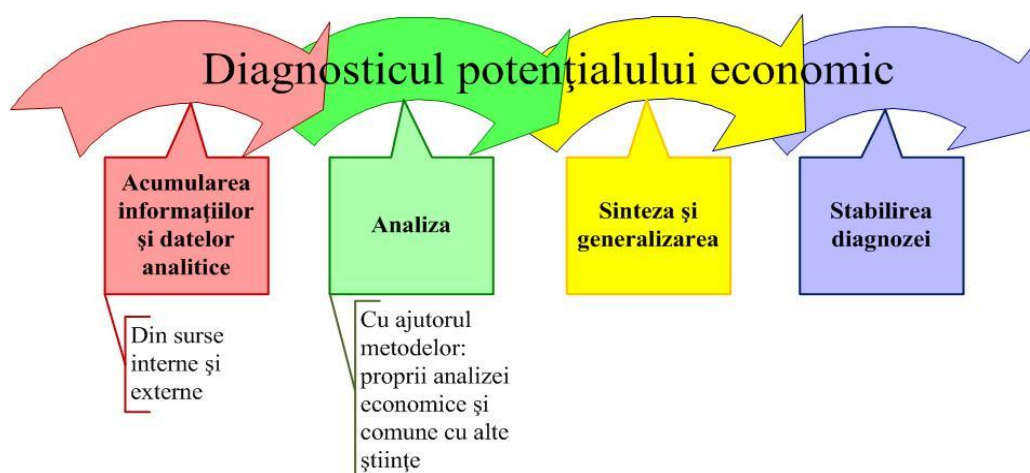

Fig. 1.2. Etapele diagnosticul potențialului economic și corelația dintre ele

Sursa: elaborată de autor.

Termenul *diagnostic* a fost preluat din medicină, motiv pentru care, autorul își permite să facă următoarele asocieri:

Om ≈ Entitate economică
Boală ≈ Dificultate
Tratament ≈ Măsuri de redresare
Însănătoșire ≈ Redresare economică

Adică, diagnosticul economic este acel proces, sau acel instrument ce permite managerilor entității economice să stabilească o diagnoză corectă a stării de facto a entității pe

care o gestionează, iar în baza ei să propună acele măsuri de redresare sau de restructurare a activității, care urmează a fi aplicate și urmărite, în vederea atingerii scopurilor propuse.

La rândul său, diagnosticul, ca metodă managerială, presupune utilizarea unui instrumentar științific adecvat în vederea identificării cauzale a punctelor forte și slabe și formulării unor recomandări pentru amplificarea potențialului de viabilitate economică și managerială a acesteia.

Prin formularea unui diagnostic corect se pot evita multe efecte negative și, de asemenea, se pot afla răspunsuri la întrebări foarte importante – cum ar fi de exemplu modul de a reduce riscul de investiții ineficiente și, prin urmare, rata de împrumut a companiilor în vederea asigurării unui flux de finanțare pentru realizarea activităților planificate.

În Capitolul 2. Diagnosticul potențialului economico-financiar al întreprinderilor autorul prezintă indicatorii ce îi consideră necesari a fi calculați de către orice entitate economică în cadrul diagnosticului potențialului acesteia, în vederea fundamentării deciziilor manageriale și eficientizării managementului corporativ.

Pentru a analiza activitatea desfășurată de către o anumită entitate economică și a formula un diagnostic, în funcție de genul ei de activitate, se pot utiliza o serie de indicatori. Totuși, atunci când se dorește o analiză de ansamblu a potențialului unei entități economice, există o serie de indicatori ce pot fi calculați și apreciați, indiferent de genul de activitate a acesteia. Pentru a facilita studiul acestora în cele ce urmează propunem o grupare a acestora (tabelul 2.1.):

Tabelul 2.1. Indicatori generalizatori privind diagnosticul potențialului întreprinderii

Nr. crt.	Categorie de indicatori	Indicatori
1.	Indicatori ai situației patrimoniale și gestiunii activelor	1. Rata imobilizărilor 2. Rata activelor circulante 3. Rata compoziției tehnice a activelor 4. Patrimoniul net 5. Numărul de rotație a activelor 6. Durata de rotație a activelor
2.	Indicatori ai surselor de finanțare	1. Coeficientul de autonomie 2. Coeficientul de îndatorare 3. Rata de autofinanțare a capitalului permanent 4. Rata de îndatorare pe termen lung față de capitalul permanent 5. Rata solvabilității generale
3.	Indicatori ai echilibrului financiar	1. Fondul de rulment 2. Coeficientul lichidității curente 3. Coeficientul lichidității intermediare 4. Coeficientul lichidității absolute
4.	Indicatori ai rentabilității	1. Rentabilitatea comercială 2. Rentabilitatea economică 3. Rentabilitatea financiară

Sursa: elaborat de autor.

În același capitol prezentăm o descifrare a tuturor acestor indicatori reflectând: definiția indicatorului; formula de calcul a indicatorului; intervalul optim (dacă există); explicații ale dinamicii negative și/sau pozitive ale indicatorului prin enumerarea și descrierea factorilor de influență asupra indicatorilor rezultativi.

Un exemplu de descriere a cauzelor generatoare a unei anumite dinamici este prezentat în figura 2.1. pentru rentabilitatea activelor:

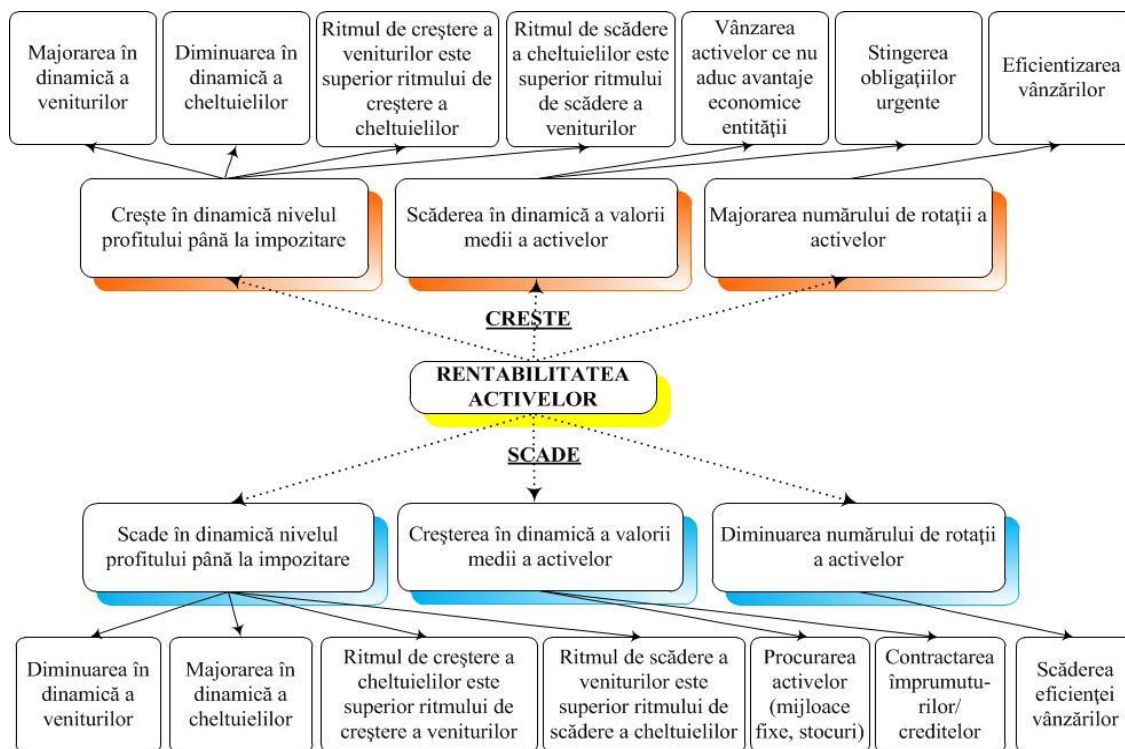

Fig. 2.1. Argumentarea dinamicii rentabilității activelor

Sursa: elaborată de autor.

Pentru a exemplifica și argumenta rolul diagnosticului potențialului și însemnătatea acestuia în eficientizarea managementului corporativ în subcapitolul 2.2. al capitolului efectuăm un diagnostic al potențialului entităților economice: „Cloudata” S.R.L., „Tex-Auto-Pit” S.R.L., „Alvim-Auto” S.R.L., „Supraten” S.A., Î.C.S. “Total Leasing & Finance” S.A.

Alegerea anume a acestor 5 entități economice nu a fost deloc una întâmplătoare. Autorul a considerat binevenită o analiză comparativă a societăților pe acțiuni și a societăților cu răspundere limitată. Pe de o parte, societățile pe acțiuni se caracterizează prin o activitate mai amplă, un număr impunător de angajați, o valoare considerabilă a patrimoniului; pe când despre societățile cu răspundere limitată, adesea, se poate spune viceversa; pe de altă parte, atât societățile pe acțiuni cât și cele 3 societăți cu răspundere limitată sunt formate prin asociere de capitaluri, având drept fondatori 2 sau multe persoane. Prin urmare, managerul sau echipa managerială în toate aceste entități economice poate fi diferită de fondatorii acestora. Analiza

comparativă va permite autorului să sublinieze și să accentueze rolul diagnosticului potențialului entității în eficientizarea managementului corporativ, indiferent de forma organizatorico-juridică a acesteia, reliefându-se necesitatea diagnosticului potențialului entității la o anumită periodicitate, ceea ce ar garanta responsabilizarea managerilor și lucrul acestora în vederea eficientizării activității și satisfacerii intereselor furnizorilor de capital, indiferent de mărimea entității economice.

O situație des întâlnită în cadrul diagnosticului potențialului entității și stabilității financiare este căutarea factorilor și motivelor ce au condiționat modificarea indicatorului rezultativ printre factorii din modelul analitic (formula de calcul). Ceea ce de fapt este eronat. Orice analist, sau persoană implicată în efectuarea unei analize în vederea stabilirii unui diagnostic, trebuie să gândească mult mai profund și să caute prin cauzele generatoare a unui anumit rezultat și factori secundari, terțiari; și factori direcți și indirecti; și factori complecși și simpli etc.

Per ansamblu, în figura 2.2. autorul generalizează principalele probleme observate în activitatea societăților cu răspundere limitată (pentru că în cazul societăților pe acțiuni situația este una mult mai bună) a căror potențial a fost diagnosticat și menționează cauzele ce le-au generat:

Fig. 2.2. Probleme depistate în activitatea entităților economice „Cloudata” S.R.L., „Tex-Auto-Pit” S.R.L., „Alvim-Auto” S.R.L., și cauzele generatoare

Sursa: elaborat de autor.

Concluzia ce poate fi formulată vizavi de managementul din cadrul acestor entități economice și de măsurile întreprinse în vederea eficientizării managementului este, cu părere de

rău, una nesatisfăcătoare. În primul rând, managementul entităților nu întreprinde măsuri eficiente de redresare a situației economico-financiare, în al doilea rând – managementul entităților nu efectuează diagnosticul potențialului economico-financiar în vederea determinării eventualelor puncte forte și disfuncționalități (insuficiența rezultatului financiar, utilizarea irațională a rezultatului financiar), ceea ce și împiedică cunoașterea situației reale în care se află entitatea și stabilirea pașilor concreți ce ar trebui parcurși pentru redresarea situației.

Managerii acestor entități economice ar trebui să înțeleagă că de eficiența managementului depinde eficiența economică a întreprinderii; iar eficiența economică a entității asigură premisele pentru asigurarea eficienței manageriale. Prin urmare, fără un management eficient, orientat spre performanță nu pot fi atinse scopurile entității economice (scopurile furnizorilor de capital); în același timp pentru organizarea unui management eficient entitatea economică are nevoie de resurse (materiale, financiare, umane, informaționale), care la rândul său se pot obține doar printr-o activitate economică eficientă.

În condițiile create, pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă entitățile, putem propune câteva recomandări:

- responsabilizarea managerilor;
- perfecționarea managementului financiar. Modul în care o întreprindere crește și se dezvoltă, precum și capacitatea acesteia de a rămâne competitivă pe piață și de a supraviețui depinde de capacitatea managerilor de a promova noi idei pentru produse noi, a managerilor financiari de a utiliza maximum eficient resursele financiare, pe baza căreia este posibilă creșterea profitabilității entității economice;
- lărgirea pieței de desfacere prin cercetări de marketing;
- urgentarea comercializării activelor neutilizate. În condițiile în care entitatea economică dispune de bunuri neutilizate, acestea trebuie comercializate sau transmise în folosință terțelor persoane, asigurând, pe de o parte, evitarea pierderilor provocate de uzura fizică și deprecierea și creșterea fluxului financiar de intrare, pe de altă parte, creșterea cifrei vânzărilor și, corespunzător, sporirea profitului;
- dezvoltarea și modernizarea tehnologiile de fabricație etc.

Capitolul 3. Modalități de eficientizare a managementului corporativ în Republica Moldova, este destinat pentru a prezenta modalitățile de eficientizare a managementului corporativ.

Cel mai puternic argument în favoarea necesității eficientizării managementului corporativ constă în faptul că anume un management corporativ eficient sporește profitabilitatea entității economice.

Realizarea unui management corporativ eficient ar trebui să devină un scop strategic pentru orice entitate economică, deciziile căreia ar putea contribui nu doar la îmbunătățirea imaginii entității, ci și la sporirea eficienței economice a activității desfășurate.

Practica mondială în domeniul managementului corporativ arată că anume conștientizarea de către entitățile economice a necesității implementării practicilor managementului corporativ contribuie la obținerea unei reale creșteri economice prin diminuarea costurilor, creșterea eficienței activității, sporirea stabilității financiare.

După cum a fost menționat și în anterior – eficiența managementului depinde direct de eficiența activității desfășurate de către entitatea economică – rezultă că una din metodele de apreciere a eficienței managementului corporativ este anume studiul detaliat al potențialului economico-financiar și al indicatorilor de eficiență a activității: cu cât mai mare este potențialul entității economice, cu cât mai eficient este acesta folosit în desfășurarea activității – cu atât este mai eficient managementul din cadrul entității, și viceversa.

Necesitatea obligativității efectuării diagnosticului potențialului economico-financiar al întreprinderii este argumentată în continuare.

O persoană fizică când merge la medic i se stabilește un „diagnostic” care ajută medicului în formularea deciziei privind tratamentul ce urmează să i-l prescrie. Ținând cont de asemănările aduse în primul capitol al lucrării, apare întrebarea: când persoanele juridice (entitățile economice) ce își desfășoară activitatea de antreprenariat pe teritoriul Republicii Moldova au fost ultima dată la „medic”???, că doar sensul vizitei este stabilirea diagnosticului afacerii entității economice și identificarea pașilor de urmat în vederea eliminării factorilor negativi și valorificării rezervelor. Pentru a răspunde la această întrebare, autorul a elaborat un chestionar (atașat la teza de doctor) în care a formulat 10 întrebări grupate în 2 compartimente și anume:

I: Întrebări de identificare: forma organizatorico-juridică a entității; numărul de fondatori; numărul managerilor în cadrul entității

II: Întrebări de conținut: considerați necesară elaborarea Codului de Guvernanță corporativă?; Dacă da, pentru ce (garantarea drepturilor și intereselor legale ale fondatorilor; eficientizarea managementului corporativ; garantarea repartizării eficiente a împuternicirilor între organele de conducere; garantarea controlului eficient al activității desfășurate)?; Ați efectuat vreodată diagnosticul potențialului economic al entității?; Dacă da, la ce etapă a

activității entității dvs. ați efectuat diagnosticul?; De către cine a fost efectuat diagnosticul potențialului economic al entității dvs.?; Dacă nu, ați fi interesați de efectuarea diagnosticul potențialului economic al entității dvs. pentru a cunoaște starea de facto a lucrurilor în entitate?; Credeți că este posibilă eficientizarea managementului entității dvs. prin intermediul diagnosticului potențialului economic?

Răspunsul clar care a fost obținut în urma prelucrării răspunsurilor primite de la diferite societăți cu răspundere limitată este: doar 33,33% din ele au fost măcar o dată la „medic” și 66,67% nu s-au adresat niciodată. Mai grav, după părerea autorului, este faptul că la întrebarea „ați fi interesați de efectuarea diagnosticul potențialului economic al entității dvs. pentru a cunoaște starea de facto a lucrurilor în entitate”, 50% dintre entitățile economice respondente au dat răspunsul „nu știu”. Prin urmare, o mare parte dintre entitățile economice nici măcar nu își cunosc „starea de sănătate” a afacerii pe care o conduc/gestionează plus la aceasta o și mai mare parte din ele nu conștientizează necesitatea unui studiu al stării de facto al afacerii.

Precum o maladie poate fi tratată dacă a fost corect și la timp diagnosticată și prescris tratamentul corespunzător, așa și o instabilitate financiară, rentabilitate scăzută ... la timp diagnosticată poate fi ocolită sau măcar îi pot fi diminuate consecințele negative asupra entității.

Prin urmare, autorul concluzionează că pentru dezvoltarea cu succes a entității economice este necesară cunoașterea stării actuale, modului în care este posibilă redresarea situației în caz de înrăutățire a acesteia (care sunt pârguile ce merită a fi folosite), adică este necesar un diagnostic al potențialului economic al entității economice și a stării sale financiare.

Diagnosticul potențialului ar trebui să devină o componentă obligatorie a gestiunii financiare a oricărei entități (se referă de fapt la acele entități care urmăresc să „trăiască mult”).

Din cele expuse mai sus se concluzionează: dacă vrei să cunoști starea reală a lucrurilor în cadrul entității economice pe care ai fondat-o sau pe care o conduci – trebuie să faci diagnosticul acesteia; dacă vrei să faci un diagnostic calitativ – trebuie să fii sigur că cel ce îl face deține cunoștințe științifice atât în ceea ce privește realizarea unui diagnostic, cât și în ceea ce privește cunoașterea domeniului supus diagnosticului.

Potrivit legislației în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova, entitățile economice nu sunt obligate să efectueze diagnosticul potențialului economico-financiar, cu excepția băncilor comerciale – obligate prin Regulamentul cu privire la dezvoltarea informației de către băncile comerciale din Republica Moldova a informației aferente activității lor, aprobat prin Hotărârea Băncii Naționale nr. 52 din 20.03.2014. Însă, pe motiv că anume băncile comerciale sunt cele ce respectă prevederile privind dezvoltarea informației încă din anul 2000 (pe când era în vigoare vechiul Regulament) și totodată sunt primii aderenți la Codul de guvernare corporativă, prin

urmare fiind primii participanți la relațiile de piață care au încercat să soluționeze problemele dintre proprietari și manageri, problemele ce țin de stabilitatea financiară etc., atenția autorului se va îndrepta, în cele ce urmează, asupra celorlalte entități economice, mai cu seamă asupra societăților cu răspundere limitată. Societatea cu răspundere limitată fiind forma organizatorico-juridică aleasă de către 93673 antreprenori, ceea ce constituie 54,87% din totalul întreprinderilor înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova la data de 01.06.2016..

Da, potrivit legislației în vigoare entitățile economice nu sunt obligate să efectueze un diagnostic al potențialului său și a stabilității financiare; însă aceasta nu trebuie să constituie un motiv sau un argument în vederea nerealizării diagnosticului.

O primă încercare de a obliga entitățile economice să efectueze o analiză expresă a activității sale este dată de noile Standarde Naționale de Contabilitate. Și anume, Standardul Național de Contabilitate „Prezentarea situațiilor financiare” solicită de la antreprenori la prezentarea anuală a situațiilor financiare să includă în conținutul acestora o analiză a activității economico-financiare desfășurate. Pct. 162 al acestui SNC solicită ca compartimentul „Analiza activității economico-financiare a entității” să conțină analiza datelor din situațiile financiare și alte informații suplimentare care sunt relevante pentru înțelegerea situațiilor financiare și pentru luarea deciziilor economice de către utilizatori. Nu există stipulate nici un fel de cerințe privind efectuarea analizei; cerințe privind formularea comentariilor aferente indicatorilor calculați etc., prin urmare, autorul consideră că indicatorii prezentați în această notă explicativă nu conțin nici o conotație științifică. Însă, până la urmă, decident, în vederea stabilirii informației ce urmează să fie reflectată în această notă explicativă, rămâne a fi conducătorul entității economice. Și aici, autorul poate afirma cu certitudine, că de obiectivitatea/subiectivitatea și competența/incompetența conducătorilor în vederea realizării unei analize a activității economico-financiare va depinde corectitudinea și plenitudinea informației prezentate. Iar aceasta la rândul său, va putea influența fie pozitiv fie negativ deciziile ce pot fi formulate cu privire la situația patrimonială și stabilitatea financiară a entității economice de către diferiți utilizatori ai informației cuprinse în conținutul Situațiilor financiare.

Ținând cont de multitudinea utilizatorilor informației conținute în Situațiile financiare, autorul este de părere că efectuarea diagnosticului potențialului economico-financiar al entității economice și reflectarea acestei informații în Situațiile financiare anuale, trebuie să aibă un fundament reglementat, astfel încât, cei ce efectuează diagnosticul – să dețină un șablon de indicatori obligatorii spre calcul și să poarte răspundere pentru informația pe care o prezintă în acest document contabil; pe de altă parte cei ce utilizează informația prezentată în nota explicativă la Situațiile financiare să fie siguri de corectitudinea și veridicitatea ei.

Prin urmare, propunerea autorului constă în obligarea entităților economice să efectueze diagnosticul potențialului economico-financiar al entității cel puțin o dată în decursul unei perioade de gestiune potrivit unui model tipic comun și dezvăluirea acestei informații fie pe site-ul web al entității (sau o altă modalitate) la care poate să aibă acces orice persoană fie fizică fie juridică.

Conducătorii majorității entităților economice din Republica Moldova trebuie să conștientizeze rolul unui management corporativ eficient pentru buna evoluție a activităților acestora. Prin urmare, pentru a asigura obținerea avantajului competitiv, conducătorii entităților trebuie să accepte faptul că politica de perfecționare a managementului corporativ devine o componentă majoră a dezvoltării întreprinderilor, iar utilizarea principiilor și bunelor practici ale guvernantei corporative sunt deja scoase în evidență atât la nivelul entităților autohtone, cât și la nivel internațional.

În aceste condiții, considerăm că o entitatea și toți angajații acesteia pot respecta anumite prevederi, drepturi, obligații cu condiția că acestea sunt stipulate în diferite Legi, Regulamente, Instrucțiuni, ordine etc.

Deoarece autorul își propune prin prezenta lucrare să demonstreze rolul diagnosticului în eficientizarea managementului corporativ, vine cu ideea că acest diagnostic ar trebui să fie obligatoriu pentru absolut toate entitățile economice ce desfășoară activitate de antreprenariat pe teritoriul Republicii Moldova (indiferent de genul de activitate, de forma de proprietate, de forma organizatorico-juridică).

Și... vorbind totul despre întreprindere și la nivel de întreprindere, autorul consideră că una din cele mai realizabile și mai eficiente căi de a asigura un management corporativ eficient este diagnosticul oportun al potențialului entității economice; iar acest diagnostic poate fi îndeplinit de către managerii entității sau la ordinea acestora în mod constant doar dacă acești manageri vor avea responsabilitatea socială atât față de proprietari cât și față de salariații firmei. La rândul său, sporirea responsabilității manageriale este o înălțime ce poate fi atinsă prin elaborarea și adaptarea Codurilor de guvernare corporativă, printre principiile cărora, să se enumere numai decît – managementul eficient!

În Republica Moldova, Codul de guvernare corporativă a fost elaborat și aprobat încă în 2007 prin Hotărârea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare (actualmente Comisia Națională a Pieței Financiare) care era valabil pentru implementare doar societăților pe acțiuni, conținând prevederi aferente drepturilor acționarilor; sarcinile Adunării Generale a Acționarilor, Consiliului Societății, Președintelui Consiliului Societății, Organului executiv; mecanismelor de aplicare pentru protejarea drepturilor acționarilor, etc.

Managementul corporativ eficient este activitatea de gestiune a entității pe parcursul întregului ciclu de viață, prin: planificare, implementare, control, raportare capabilă să genereze efectele, rezultatele scontate. Managementul corporativ, odată implementat oferă entității economice și fondatorilor acesteia o serie de avantaje economice (figura 3.1.). Prin urmare, apar întrebările: Oare entitățile economice cu o formă organizatorico-juridică diferită de societățile pe acțiuni nu au nevoie de planificare, implementare, control, raportare în activitatea sa? Nu au nevoie de generarea rezultatelor scontate? Nu au nevoie de multiplele avantaje pe care le oferă managementul corporativ? Nu pot pretinde sau nu au necesitatea de a implementa managementul corporativ?

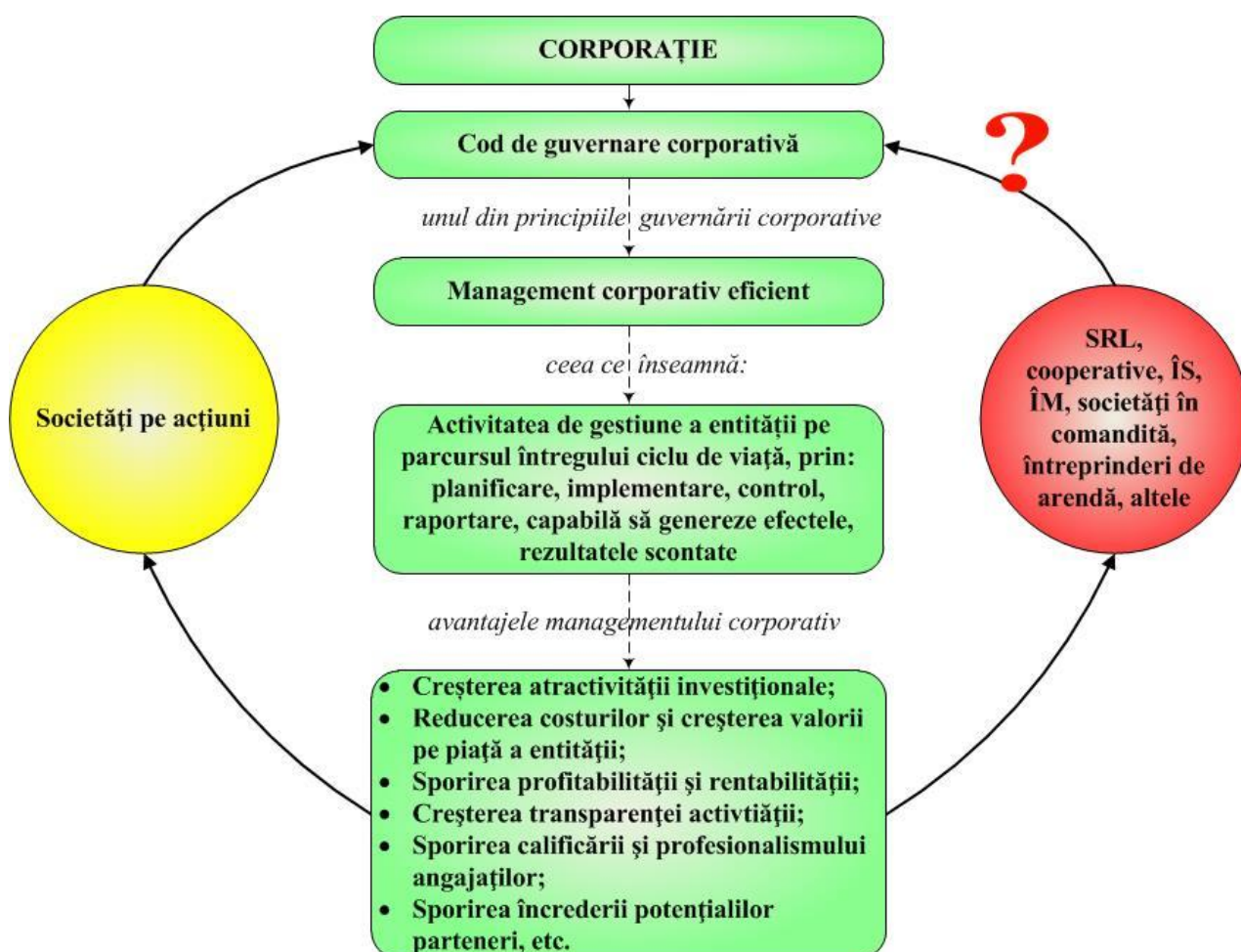

Fig. 3.1. Necesitatea managementului corporativ

Sursa: elaborată de autor

Mai mult ca atât, ținând cont de faptul că pe teritoriul Republicii Moldova, marea parte a entităților au forma organizatorico-juridică alta decât societatea pe acțiuni (potrivit datelor Camerei Înregistrării de Stat, la data de 01.06.2016, societățile pe acțiuni constituie doar 2,69% din totalul entităților de pe teritoriul Republicii Moldova.), crește vertiginos necesitatea perfecționării managementului acestor entități.

Dacă e să ne menținem pe poziția managementului corporativ doar pentru societățile pe acțiuni, atunci ce rezultă? O grijă considerabilă față de aceste entități din partea statului: elaborarea Codului de guvernare corporativă; impunerea prin codul dat exercitarea unui management corporativ eficient... Dar cum rămâne cu celelalte entități economice?

Autorul consideră că, indiferent de forma organizatorico-juridică a entității economice, indiferent de mărimea ei, dacă este formată prin asociere de membri, implementarea managementului corporativ prin adoptarea unui Cod de guvernare corporativă este necesară.

Și chiar dacă ar părea retorică întrebarea: Cod de guvernare corporativă pentru întreprinderile mici și mijlocii, pentru SRL și cooperative?, răspunsul ar fi unul pozitiv, după părerea autorului, acest cod are dreptul la existență.

Codul de guvernare corporativă include un set de reguli și principii de care se conduc cei implicați în gestiunea, planificarea strategică și acțiunile entității economice, însă unul din principiile de bază ale acestuia, cel de altfel responsabil de sporirea profitabilității și rentabilității entității economice, este principiul managementului corporativ eficient. Și dacă e să urmărim informația prezentată în Codurile de guvernare corporativă ale băncilor comerciale din Republica Moldova acest principiu nu lipsește.

Importanța elaborării acestor Codurilor de guvernare corporativă reiese și din faptul că anual pe teritoriul Republicii Moldova își încep activitatea mii de entități economice, care cu părere de rău, în mare parte, din cauza unui management defectuos ajung să falimenteze. În figura 3.2. autorul prezintă dinamica înregistrării și radierii întreprinderilor în/din Registrul de Stat pentru perioada 2000 – I trimestru al 2016:

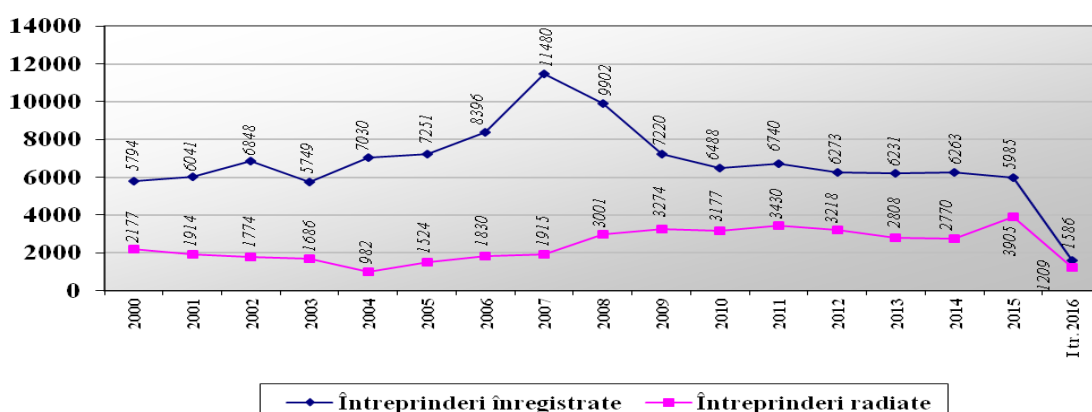

Fig. 3.2. Dinamica înregistrării și radierii întreprinderilor în/din Registrul de Stat pentru perioada 2000 – I trimestru al 2016

Sursa: elaborată de autor, în baza sursei 17.

Un alt argument în elaborarea Codului de guvernare corporativă prin includerea în acesta a principiului „managementului eficient” reiese și din faptul că de eficiența

managementului entităților economice depinde și soarta angajaților din cadrul lor. Și dacă ne referim la societățile cu răspundere limitată, atunci vorbim despre un număr de 257147 de salariați ceea ce constituie 69,70% din totalul numărului de salariați în Republica Moldova la nivelul anului 2014 [16].

Managementul corporativ realizat eficient bazat fiind pe un Cod de guvernare corporativă va asigura mecanismul pentru protejarea intereselor tuturor agenților economici, inclusiv a investitorilor. Este evident faptul că astfel de efecte negative ale unui management corporativ deficient precum sustragerea activelor sau fluxurilor de numerar ale entității de către manageri, anumiți acționari, prin încheierea tranzacțiilor dubioase, constituie o încălcare directă a drepturilor investitorilor și, prin urmare, conduce la reducerea solvabilitatea entității.

III. CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetările realizate în domeniul managementului corporativ și eficientizarea acestuia prin utilizarea diagnosticului potențialului economico-financiar al întreprinderii au permis formularea următoarelor concluzii:

1. Managementul corporativ în cadrul entităților economice trebuie să fie interesat de utilizarea cât mai eficientă a resurselor disponibile, astfel încât nevoile și așteptările consumatorilor să fie satisfăcute corespunzător cerințelor, la o calitate sporită a produselor/serviciilor și la un preț cât mai scăzut al factorilor de producție [8, p. 142].

2. În Republica Moldova termenul de management corporativ se referă doar la societățile pe acțiuni (adică entitățile economice mari – corporații), însă, autorul respinge ideea necesității unui management corporativ doar pentru acestea, bazându-se pe faptul că indiferent de mărimea entităților economice, toate au nevoie de principiile, sarcinile și funcțiile managementului corporativ [8, p. 144].

3. În Republica Moldova, până în prezent nu există nici un act normativ care ar fundamenta noțiunea „Corporație”, deși în actele legislative și normative începând încă cu anul 1991 se utilizează această noțiune [7, p. 204].

4. Managementul corporativ eficient presupune activitatea de gestiune a întreprinderii sub aspectul planificării, implementării, controlului, raportării, capabilă să conducă la obținerea rezultatelor scontate, prin urmare, managementul corporativ poate deveni o prerogativă a tuturor managerilor [3, p. 194].

5. Unul din obiectivele managementului corporativ trebuie să fie valorificarea potențialului entității economice, iar în acest scop, acest potențial trebuie mai întâi de toate

diagnosticat în vederea sesizării rapide a disfuncționalităților interne sau eventualelor dezechilibre, urmate de pregătirea acțiunilor de adaptare la schimbări [2, p. 62].

6. Diagnosticul potențialului economico-financiar al întreprinderii presupune calculul și aprecierea unei serii de indicatori, care pot fi grupați în următoarele compartimente: indicatori ai situației patrimoniale și gestiunii activelor; indicatori ai surselor de finanțare; indicatori ai echilibrului financiar; indicatori ai rentabilității [2, p. 65].

7. Diagnosticul potențialului economico-financiar al întreprinderii facilitează depistarea cauzală a punctelor forte și slabe; permite determinarea potențialului de viabilitate economică și managerială; permite prezentarea celor mai importante recomandări, de natură strategică și tactică, orientate spre atenuarea sau eliminarea cauzelor generatoare de puncte slabe, prin urmare, diagnosticul trebuie să prefațeze orice demers managerial important [6, p. 342-343].

8. Problemele cu care se confruntă marea majoritate a entităților economice se referă la posibilitatea scăzută de a face față datoriilor scadente, eficiența scăzută a resurselor investite, stabilitate financiară scăzută; iar acestea, în mare parte, sunt cauzate de insuficiența rezultatului financiar al activității desfășurate sau utilizarea irațională a acestuia [5, p. 84].

9. Unui manager îi revine sarcina să garanteze un management eficient, iar pentru asta deciziile sale manageriale trebuie să fie argumentate. Prin urmare, diagnosticul potențialului (evaluarea stării actuale a potențialului entității și a modificărilor în comparație cu perioada precedentă; determinarea cauzelor care au condus la schimbări în situația financiară a entității; elaborarea programului de acțiune pentru viitor) devine platforma pentru justificarea deciziilor manageriale [4, p. 108].

Recomandări:

Concluziile formulate elucidează problema științifică soluționată, care constă în demonstrarea necesității diagnosticului potențialului entității economice și stabilirii șirului de indicatori în vederea argumentării deciziilor manageriale, fapt ce va contribui la diagnosticul la timp și oportun al potențialului entității și stării ei financiare și la eficientizarea managementului corporativ, iar recomandările elaborate vin să completeze gradul de soluționare a problemei prin:

1. Elaborarea și adoptarea de către organele de conducere ale entităților economice (Adunarea Generală) a unui Cod de governanță corporativă ce ar include unul din principii - principiul managementului eficient, realizarea căruia ar cere de la manageri efectuarea periodică a diagnosticului potențialului economico-financiar al entității în vederea stabilirii stării de factor a întreprinderii. Aceasta va conduce la eficientizarea managementului corporativ prin sporirea responsabilității manageriale și luarea de decizii privind activitate de viitor a entității economice în cunoștință de cauză.

2. Nelimitarea, de către analiștii economici și/sau managerii implicați în diagnosticul potențialului entității, doar la factorii din modelul analitic, în cadrul aprecierii dinamicii și determinării factorilor de influență asupra indicatorilor rezultativi, deoarece, în cele mai dese cazuri aceștia sunt factori de gradul I care au fost la rândul său influențați de o serie de alți factori. Prin urmare, în procesul diagnosticului și argumentării dinamicii indicatorilor trebuie privit mult mai profund și de determinat factorii primari de influență, iar aceștia, în cele mai dese cazuri sunt: insuficiența rezultatului financiar total sau utilizarea inadecvată a acestuia. Doar un studiu complex și profund va permite elaborarea de măsuri adecvate implementarea cărora va conduce la îmbunătățirea stării entității economice.

3. Utilizarea de către managerii entității, investitorii actuali/potențiali și creditorii actuali/potențiali în mod obligatoriu a rezultatelor diagnosticului potențialului entității pentru elaborarea și fundamentarea deciziilor.

4. Pentru evaluarea gradului de aplicabilitate a recomandărilor, autorul a implementat punctele de vedere propuse pe exemplul entității economice S.R.L. „Cloudata”; iar entitățile „Alvim-Auto” S.R.L. și „Tex-Auto-Pit” S.R.L., au utilizat în formularea deciziilor privind activitatea de viitor principalele concluzii ale autorului.

Respectarea tuturor funcțiilor, utilizarea corectă și la timp a metodelor de diagnostic, precum și inventarierea cunoștințelor care se impun a fi însușite de către managerii entităților economice pentru a stăpâni aceste domenii este un mare beneficiu, așezând în imaginea acestora dimensiunea reală a însemnătății lor. Prin aceasta, așa cum s-a arătat, se asigură capitalurile necesare, se fundamentează deciziile pentru alocarea lor profitabilă, se proiectează profitul maxim și căile de obținere a acestuia, se pun în mișcare acțiunile de control, inclusiv financiar, prin care se asigură atingerea obiectivelor strategice și tactice stabilite. Toate acestea vor favoriza eficientizarea managementului corporativ.

IV. BIBLIOGRAFIE

1. Burlacu N. Managementul contemporan al structurilor corporative ca factor strategic al dezvoltării proceselor de integrare și creștere economică din Republica Moldova. Simpozion Internațional „Probleme regionale în contextul procesului de globalizare” (9-10 octombrie 2002), ASEM, 2002, p. 92-94.
2. Burlea (Namesnic) E. Diagnosticul potențialului economic în cercetările contemporane. În: Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an. 2, nr.1-2 (iunie) / 2009. p. 62-66.
3. Burlea E. Avantajele și dezavantajele managementului corporativ. În: Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an. 2, nr.3-4 (decembrie) / 2008. p. 194-198.

4. Burlea E. Diagnosticarea economică a activității entității – ca instrument de identificare a perspectivelor de dezvoltare. În: materialele Conferinței Științifice Internaționale „Impactul transporturilor asupra dezvoltării relațiilor economice internaționale”, RM, Chișinău, ATIC. Ediția a III-a, 24-25.03.2011, p. 101-109.
5. Burlea E. Estimarea riscului de faliment al corporațiilor. În: materialele Conferinței științifice internaționale: Strategii de dezvoltare socio-economică a societății în condițiile globalizării. Chișinău: S.n. (tipografia Print-Cro), 2012. p. 82-90.
6. Burlea E. Locul diagnosticării în management. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an.4, nr. 3 – 4 (decembrie), 2010, p. 340 – 344.
7. Burlea E. Modelul ideal de guvernare corporativă: există sau nu? Analele ULIM, seria Economie. Chișinău, ULIM, 2012. p. 196-205.
8. Burlea E., Spînu A. Codul de guvernare corporativă – imperativ al timpului. În: Revista Studii economice, an. 9, nr. 2, 2015. p.141-147.
9. Certan S., Certan I. Reflecții privind managementul procesului de creare a valorii intelectuale în condițiile aplicării Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova. În: Revista de proprietate intelectuală „Intelectus”, nr.2/2015, p. 68-75.
10. Codul Civil al Republicii Moldova. Nr. 1107 din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 22.06.2002, nr.82-86.
11. Dexonline. Corporație. <http://dexonline.ro/definitie/corpora%C8%9Bie> (vizitat 22.08.2015).
12. Dicționar economic și financiar. Corporație. http://www.contabilizat.ro/dictionar_economic_si_financiar~termen-corporatie.html. (vizitat 18.08.2015).
13. Doina A. Principiile managementului corporativ în cadrul instituțiilor financiare din Moldova trebui să fie îmbunătățite. <http://epochtimes-romania.com/news/aurica-doina-principiile-managementului-corporativ-in-cadrul-institutiilor-financiare-din-moldova-trebuie-sa-fie-imbunatatite---193427> (vizitat 02.04.2016).
14. FinMentor. Corporație. http://www.finmentor.ro/business/Glosar/cauta_termen_glosar.aspx?Glosar=corporatie (vizitat 18.12.2015).
15. Polearuș V. Managementul resurselor investiționale în rețeaua de distribuție a companiilor petroliere internaționale. Tz. de doctor. Chișinău: ASEM, 2008. 160 p.
16. Rezultatele anchetei structurale în întreprinderi. Chișinău, 2015. 167 p. http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Rezult_anch_struct/ASA_2015.pdf (vizitat 26.04.2016).
17. Statistica. 2016. <http://cis.gov.md/statistica> (vizitat 26.06.2016).

18. Țurcanu G. Metodica elaborării strategiei în managementul corporativ. Autoref. al tz. de doctor. Chișinău: ASEM, 2000, 24 p.
19. Аристархов П.В. Развитие концепции экономического потенциала предприятия в разрезе целевого подхода. В: Экономика и современный менеджмент: теория и практика: сб. ст. по матер. VII междунар. науч.-практ. конф. № 7. Часть II. – Новосибирск: СибАК, 2011. <http://sibac.info/conf/econom/vii/26001> (vizitat 01.06.2016).
20. Kammer A. What Is A Corporation? 2012. <http://www.demos.org/publication/what-is-a-corporation> (vizitat 10.11.2015).
21. The European Corporate Governance Institute (ECGI). Index of codes. http://www.ecgi.org/codes/all_codes.php (vizitat 17.06.2016).

V. PUBLICAȚII LA TEMA TEZEI

1. Burlea E. Rolul analizei activității economico – financiare în gestiunea întreprinderii. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM. An I., nr. 4, 2007, p. 299-303.
2. Burlea E. Factorul uman – cea mai de preț resursă. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an. 2, nr.3-4 (decembrie) / 2008. p. 170-175.
3. Burlea E. Avantajele și dezavantajele managementului corporativ. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an. 2, nr.3-4 (decembrie) / 2008. p. 194-198.
4. Burlea E. Diagnosticul potențialului economic în cercetările contemporane. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an. 2, nr.1-2 (iunie) / 2009. p. 62-66.
5. Burlea E. Diagnosticarea viabilității economice și manageriale a entității economice. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an. 3, nr. 3-4 (decembrie) / 2009. p. 209-214.
6. Burlea E. Locul diagnosticării în management. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an.4, nr. 3 – 4 (decembrie), 2010, p. 340 – 344.
7. Burlea E. Analiza veniturilor din activitatea operațională. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an. 5, nr. 1-2 (iunie) / 2011. p. 437-441.
8. Burlea E. Diagnosticarea situațiilor de criză în cadrul entităților economice. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an. 5, nr. 3-4 (decembrie)/ 2011. p. 249-254.
9. Burlea E. Analiza statică a riscului de faliment în baza bilanțului contabil. Revista științifică „Studii Economice”, ULIM, an. 6, nr. 1-2 (iunie)/2012. p. 421-425.
10. Burlea E., Spînu A. Consecințele managementului corporativ deficient. Studii economice, an. VI, nr. 3-4 (decembrie) 2012. p.149-152.

11. Burlea E. Amortizarea mijloacelor fixe – în scopuri contabile și fiscale. Revista „Studia Universitatis Moldaviae”, 2014, nr. 7 (77). Seria „Științe exacte și economice”. p. 120-129.
12. Burlea E., Spînu A. Codul de guvernare corporativă – imperativ al timpului. Revista Studii economice, an. 9, nr. 2, 2015. p.141-147.
13. Burlea E. Modelul ideal de guvernare corporativă: există sau nu? Analele ULIM, seria Economie. Chișinău, ULIM, 2012. p. 196-205.
14. Burlea E., Spînu A. Performanța financiară a entității economice apreciată în baza testului fulger. Analele ULIM, seria Economie. Chișinău, ULIM, 2014. p. 86-94.
15. Burlea E. Analiza resurselor umane ale întreprinderii. Symposia Professorum: Materialele conferinței științifice internaționale din 13-14 octombrie 2006. Seria Economie. ULIM, Chișinău, 2007, p. 317-320.
16. Burlea E. Aspecte metodologice ale aprecierii potențialului economic și financiar. Conferința științifico - practică Internațională, cu tema „Turism: o celebrare a diversității” din 27 septembrie 2009. Ediția a 3-a, Chișinău, 2009. p. 230-234.
17. Burlea E. Diagnosticarea economică a activității entității - ca instrument de identificare a perspectivelor de dezvoltare. Conferința Științifică Internațională „Impactul transporturilor asupra dezvoltării relațiilor economice internaționale”, RM, Chișinău, Academia de Transporturi, Informatică și Comunicații. Ediția a III-a, 24-25.03.2011. p. 101-109.
18. Burlea E. Riscul de faliment – modalități de apreciere în baza bilanțului contabil. Conferința Științifică Internațională „Problemele și perspectivele de dezvoltare a potențialului economic și managerial al Republicii Moldova în condițiile de criză”, 21.04.2011, RM, Chișinău, ULIM. p. 107 – 111.
19. Burlea E. Estimarea riscului de faliment al corporațiilor. Materialele Conferinței științifice internaționale: Strategii de dezvoltare socio-economică a societății în condițiile globalizării. Chișinău: S.n. (tipografia Print-Cro), 2012. p. 82-90.
20. Burlea E., Spînu A. Analiza expresă a entităților economice în baza ratelor de rentabilitate. Conferința științifico-practică internațională „Politici economice și financiare pentru o dezvoltare competitivă”, Chișinău: ULIM, 2013. p. 48-51.
21. Burlea E., Balan I. Considerațiuni privind culegerea și prelucrarea datelor din situațiile financiare întocmite în baza noilor reglementări contabile naționale. Conferința științifică internațională „Sectorul serviciilor în secolul XXI: realizări, probleme, perspective”, Chișinău: USM, 2014. p. 9-14.

ADNOTARE

Numele și prenumele autorului: Burlea Ecaterina

Titlul tezei: Eficientizarea managementului corporativ în Republica Moldova în baza diagnosticului potențialului economico-financiar al întreprinderii

Gradul științific solicitat: doctor în științe economice

Localitatea: Chișinău

Anul perfectării tezei: 2017

Structura tezei: introducerea, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 204 de titluri, 25 anexe, 150 pagini de text de bază, inclusiv 31 figuri, 23 tabele și 12 formule. Rezultatele obținute sunt publicate în 21 lucrări științifice.

Cuvinte cheie: management corporativ, corporație, eficiență, eficientizare, diagnostic, potențial, instrumente, gestiune eficientă.

Domeniul de studiu: 521.03 - Economie și Management în domeniul de activitate.

Scopul și obiectivele lucrării: scopul lucrării este de a reliefa și argumenta eficientizarea managementului corporativ prin prisma diagnosticului potențialului economico-financiar al entității ceea ce va permite fundamentarea deciziilor strategice în cadrul întreprinderilor și va asigura realizarea scopurilor furnizorilor de capital. Obiectivele propuse spre realizare sunt: studierea conținutului noțiunilor fundamentale aferente corporațiilor și managementului corporativ; analiza abordărilor teoretice actuale care pledează pentru conceptul de management bazat pe valoare; justificarea și sistematizarea metodologiei de diagnostic a potențialului economico-financiar al corporațiilor, care permit de a identifica forțele-cheie de perfecționare a activității entității; efectuarea aprobării punctelor de vedere privind diagnosticul potențialului entității cu scopul eficientizării managementului corporativ.

Noutatea și originalitatea științifică a investigației constă în: eficientizarea managementului corporativ prin prisma diagnosticului potențialului economico-financiar al întreprinderii; reliefa divergențelor dintre noțiunile „analiză” și „diagnostic”; sistematizarea și evaluarea indicatorilor rezultativi aferenți potențialului economico-financiar al întreprinderii; perfecționarea cadrului legislativ și normativ privind impunerea respectării de către entitățile economice a principiilor guvernantei corporative; elaborarea Codului de guvernanță corporativă, având unul din principii - principiul managementului eficient.

Problema științifică importantă soluționată constă în demonstrarea necesității diagnosticului potențialului entității economice și stabilirii șirului de indicatori în vederea argumentării deciziilor manageriale, fapt ce va contribui la diagnosticul la timp și oportun al potențialului entității și stării ei financiare și la eficientizarea managementului corporativ.

Semnificația teoretică și valoarea aplicativă a lucrării este determinată în principal de: aspectele teoretice fundamentate privind managementul corporativ și diagnosticul potențialului entității economice, ca instrument de eficientizare a acestuia; posibilitatea implementării propunerilor și concluziilor formulate în vederea eficientizării managementului corporativ; promovarea echilibrului între dezvoltarea eficientă a afacerii, pe de o parte, și etica/responsabilitatea socială, pe de altă parte.

Implementarea rezultatelor științifice. Concluziile autorului au fost formulate ca urmare a diagnosticului potențialului următoarelor entități economice: „Supraten” S.A., Î.C.S. “Total Leasing & Finance” S.A., „Alvim-Auto” S.R.L., „Tex-Auto-Pit” și „Cloudata” S.R.L. Principalele concluzii ale autorului, obținute în urma cercetării, au servit drept suport pentru fundamentarea deciziilor managerilor entităților „Alvim-Auto” S.R.L. și „Tex-Auto-Pit” S.R.L., iar rezultate obținute au fost implementate de autor în cadrul entității economice „Cloudata” S.R.L. și au condus la creșterea potențialului economic, fapte confirmate de Actele de implementare.

ANNOTATION

Name of author: Burlea Ecaterina

Thesis title: The streamlining of corporative management in Republic of Moldova based on diagnostics of economic and financial potential of the enterprise

Required scientific degree: PhD in economic sciences

Location: Chisinau

Year: 2017

Thesis structure: introduction, three chapters, conclusions and recommendations, 204 titles of bibliographical resources, 25 annexes, 150 pages of main text, including 31 figures, 23 tables and 12 formulas. The results are published in 21 scientific papers.

Key words: corporate management, corporation, streamlining, diagnosis, potential, tools, effective management.

Field of study: 521.03. Economics and Management in the field of activity.

Scope and objectives of the thesis: The purpose of the paper is to highlight and argue the efficient corporate management streamlining through the diagnosis of economic and financial potential of the entity that will enable the foundation of strategic decisions within the enterprise and will ensure the achievement of capital providers' goals. The objectives to achieve are: the study the fundamental concepts related to corporations and corporate management; the analysis of current theoretical approaches advocating the concept of value-based management; the justification and systematizing the methodology of diagnosis of economic and financial potential of corporations, which enable to identify the key-forces for improvement of the business entity; conducting the approval of standpoints, methods and diagnosis tools with potential to streamline corporate management of the entity.

The scientific novelty of the investigation consists of: increasing of corporate management efficiency by virtue of diagnostics of enterprise financial and economic potential; emphasizing differences between the concepts of "analysis" and "diagnostics"; systematization and evaluation of resultative indicators referred to economic and financial potential of enterprise; improving of legislative and normative framework to ensure compliance by business entities of corporate governance principles; elaboration of Corporate Governance Code, having one of the principles - the principle of effective management.

The important scientific problem solved is to demonstrate the necessity of diagnostics of economic entity's potential and determining of the set of indicators for argumentation of managerial decisions, which will contribute to timely and appropriate diagnostics of enterprise's potential and its financial position and improving of efficiency of corporate management.

The theoretical significance and value of the thesis is mainly determined by: the fundamental theoretical aspects related to corporate management and the diagnosis of potential of economic entity as a tool to streamline it; the possibility of implementing the proposals and conclusions in order to improve the corporate management; promoting the equilibrium between the effective development of business, on the one hand, and ethics / social responsibility, on the other hand.

The implementation of scientific results.

The author's conclusions were stated from the diagnosis of potential of following economic entities: "Supraten" JSC., JV "Total Leasing & Finance" JSC, "Alvim-Auto" LLC, "Tex-Auto-Pit" and "Cloudata" LLC The main conclusions of the author, resulted from research, has served as support for decision making process for managers of „Alvim-Auto” LLC and "Tex-Auto-Pit" LLC, and the results obtained were implemented by the author within the economic entity "Cloudata" LLC, which led to an increase of economic potential, as confirmed by implementing acts.

АННОТАЦИЯ

Фамилия и имя автора: Бурля Екатерина

Название диссертации: Повышение эффективности корпоративного менеджмента в Республике Молдова на основе диагностики финансово-экономического потенциала предприятия

Искомая ученая степень: доктор экономических наук

Место написания диссертации: Кишинев

Год написания диссертации: 2017

Структура диссертации: введение, три главы, общие выводы и рекомендации, библиография из 204 наименований, 25 приложений, 150 страниц основного текста, в том числе 31 рисунок, 23 таблицы и 12 формул. Результаты исследования опубликованы в 21 научных работах.

Ключевые слова: корпоративный менеджмент, корпорация, эффективность, повышение эффективности, диагностика, потенциал, инструменты, эффективное управление.

Область исследования: 521.03 - Экономика и Менеджмент по отраслям.

Цель и задачи исследования: целью диссертационного исследования является выявление и подтверждение повышения эффективности корпоративного менеджмента посредством диагностики экономико-финансового потенциала хозяйствующего субъекта, что позволит обосновывать стратегические решения предприятия и обеспечит достижение целей собственников капитала. Задачами являются: изучение сущности основополагающих понятий, связанных с корпорациями и корпоративным менеджментом; обоснование и систематизация методологии диагностики экономико-финансового потенциала корпораций, которые позволят выявить ключевые факторы совершенствования деятельности предприятия; осуществление апробации различных точек зрения, методов диагностики потенциала предприятия с целью повышения эффективности корпоративного менеджмента.

Научная новизна и оригинальность исследования состоит в: повышении эффективности корпоративного управления посредством диагностики экономико-финансового потенциала предприятия; выявлении различий между понятиями «анализ» и «диагностика»; систематизации и оценке результативных показателей, связанных с экономико-финансовым потенциалом предприятия; совершенствовании законодательной и нормативной базы с целью обеспечения соблюдения хозяйствующими субъектами принципов корпоративного управления; разработке Кодекса корпоративного управления, включающего в качестве одного из принципов - принцип эффективного управления.

Решенная основная научная проблема состоит в: обосновании необходимости диагностики потенциала хозяйствующего субъекта и определении совокупности показателей с целью аргументации управленческих решений, которые будут способствовать своевременной и надлежащей диагностике потенциала предприятия и его финансового состояния и повышению эффективности корпоративного управления.

Теоретическая значимость и практическая ценность исследования определяется главным образом: обоснованием теоретических аспектов корпоративного менеджмента и диагностики потенциала экономического субъекта как инструмента повышения его эффективности; возможностью внедрения сформулированных предложений и выводов в целях повышения эффективности корпоративного менеджмента; поддержанием баланса между эффективным развитием предприятия, с одной стороны, и этики/социальной ответственности, с другой стороны.

Внедрение результатов научных исследований. Выводы автора были сформулированы по итогам диагностики потенциала следующих экономических субъектов: А.О. "Supraten", П.И.К. А.О. "Total Leasing & Finance", О.О.О. "Alvim-Auto", О.О.О. "Tex-Auto-Pit" и О.О.О. "Cloudata". Основные выводы автора, полученные в результате исследований, послужили основой для обоснования решений менеджеров предприятий О.О.О. "Alvim-Auto" и О.О.О. "Tex-Auto-Pit", а полученные результаты были внедрены автором на предприятии О.О.О. "Cloudata" и привели к росту его экономического потенциала, что подтверждается Актами внедрения.

BURLEA ECATERINA

**EFICIENTIZAREA MANAGEMENTULUI CORPORATIV ÎN
REPUBLICA MOLDOVA ÎN BAZA DIAGNOSTICULUI
POTENȚIALULUI ECONOMICO-FINANCIAR AL
ÎNTRERINDERII**

**SPECIALITATEA 521.03 - ECONOMIE ȘI MANAGEMENT ÎN
DOMENIUL DE ACTIVITATE**

**Autoreferatul
tezei de doctor în științe economice**

Aprobat spre tipar: 30.01.17

Formatul hârtiei A4

Hârtie ofset. Tipar digital.

Tiraj 50 ex.

Coli de tipar: 2,0

Comanda nr. 3

**SRL „PRINT-CARO”
Chișinău, str. Astronom N. Donici, 14, tel. 0-22-85-33-86
e-mail: printcaro@gmail.com**